

Vänsterpartiet Uppsala län

Regionalpolitiskt program 2015 - 2018

Innehåll

Inledning	sid 2
Tillväxtbegreppet	sid 3
Regioner och utvecklingen	sid 4
Folkhälsa	sid 4
Arbetsmarknad och näringsliv	sid 6
Utbildning och forskning	sid 8
Levande landsbygd	sid 11
Asylsökande och nyanlända är behövda resurser	sid 13
Kulturpolitik för kreativitet och rättvisa	sid 14
Trafik och infrastruktur	sid 17
Miljö och klimat	sid 20
Bilaga: Regionala begrepp och organisationer	sid 23

Inledning

Vänsterpartiet är ett feministiskt och socialistiskt parti, men är också det röda miljöpartiet. Vänsterpartiets regionalpolitiska program innehåller våra gemensamma ställningstaganden för frågor som berör hela Uppsala län och vår närregion. Tillsammans i kommuner och landsting, men också i övriga regionala organ, ska vi försöka förverkliga vår politik för ett bättre och mer hållbart samhälle. Alla beslut i vår region ska leda till en utveckling mot det hållbara samhället. Vi arbetar för en samhällsutveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

Därför har våra förslag i detta program granskats utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Hållbarheten har tre dimensioner, som är ömsesidigt beroende av varandra för en utveckling mot ökad hållbarhet. Planering och utveckling måste innehålla såväl ekologiska, som ekonomiska, som sociala aspekter.

Ekologi

För att samhället ska bli långsiktigt hållbart behöver redskapen för uppbyggnaden av samhället gå i linje med hållbarhet. Det innebär att det som leder till hållbarhet upprätthålls av samhällsstrukturerna. Där hänsyn tas till miljön och naturen. Planering behöver då ske både utifrån ett samspel med ekosystemtjänsterna som ger betydelsefulla och i längden livsupprätthållande funktioner, till exempel vattenrening, skydd mot översvämningar, pollinering, kolinbindning och att samtidigt ge skydd för känsliga naturområden och hotade arter. Information och ökade kunskaper om hållbarhet måste också vara en självklarhet för alla aktörer i samhället.

Ekonomi

För att ekonomin ska vara långsiktigt hållbar måste den ha en långsiktig finansiering och innebära en god hushållning av våra tillgängliga resurser. Vi måste bygga vår ekonomi utifrån nya tankesätt. Vi måste frånga tillväxttanken och istället se till att resurserna i större utsträckning återanvänds. Lokala lösningar behöver tas fram som bygger på mindre transporter och bättre hushållning av våra råvaror, för att kunna bygga en bärande ekonomi. Det är också mycket viktigt att tillgodose att alla invånare får arbete. Genom att stärka lokal produktion gynnas lokala jobb. En jämn resursfördelning är nödvändigt, vilket bidrar till en bättre ekonomi för samhället i stort och framför allt bidrar en jämn resursfördelning till alla medborgares välmående.

Socialt

Viktiga förutsättningar för en socialt hållbar utveckling är att människor känner sig delaktiga och har inflytande. Villkoren för olika individer är väldigt olika i dagens västerländska kapitalistiska samhälle. Vardagsrasismen utestänger många människor, som inte har etnisk svensk eller västeuropeisk bakgrund från arbete och inflytande. Patriarkala strukturer utestänger kvinnor. Vissa normer dominerar och sätter sin prägel på de sociala maktrelationerna. Människors möjlighet till goda arbetsvillkor och makt är beroende av normer och vilken kategori individen tillhör. Diskriminering, trakasserier och utestängning från inflytande sker sällan av en enda anledning utan i skärningspunkten mellan maktrelationer baserade på kön, sexualitet, klass, etnicitet, funktionshinder, religionstillhörighet.

Vänsterpartiet arbetar för att alla medborgare i vårt län ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Vi ska bedriva en normkritisk politik som utmanar rådande

maktförhållanden och också kräva en omfördelning av samhällets resurser. Vi tar strid för ett mer jämlikt och jämställt Uppsala län.

Tillväxtbegreppet

Ett hållbart samhälle och en hållbar ekonomi förutsätter att vi inte förbrukar naturresurser snabbare än vad de uthålligt kan förnyas och att vi inte stöter ut avfall snabbare än vad det framgångsrikt kan absorberas och återintegreras i kretsloppen. Dessa ekologiska funktionskrav har visat sig svår- eller oförenliga med kapitalets krav på en ständigt ökad ackumulation av kapital, som istället driver ekonomin att expandera allt längre ut i alla tillgängliga marginaler och utan hänsyn till naturgivna begränsningar. På senare år har dock allt fler röster som är kritiska mot den ekonomiska tillväxtens status som överordnat mål börjat höras. Det talas till och med om att vi idag har ett tillstånd av en ”oekonomisk tillväxt”. En tillväxt som gör oss fattigare genom att kosta mer och orsaka större problem än de nya förmågor och den ökade köpkraft den samtidigt ger oss.

För att upprätthålla den förda ekonomiska politiken och innebörden i dagens tillväxtbegrepp, krävs en allt mer växande konsumtion. Genom att konsumera mera hålls produktionen uppe och hjulen fortsätter att snurra i allt snabbare takt. Stora och ökande klyftor i samhället ger ökat incitament till ökad konsumtion. Känslan av otillräcklighet i det ojämlika samhället försöker många kompensera genom konsumtion som ett sätt att visa upp en social fasad. En jämlikare resursfördelning skulle minska på trycket av resursslösande konsumtion. En planering för ett samhälle som bygger på social och ekonomisk jämlikhet är en bärande del i en långsiktigt hållbar utveckling. Det behövs mer av utjämnande välfärdstjänster i samhället och mindre av den konsumtion som tär på ändliga naturresurser.

Ofta mäts den lokala eller regionala tillväxten i befolkningens mängd och den kommun eller den region som attraherar människor och har en befolkningstillväxt betraktas som framgångsrik. Det finns allmänt i världen en mycket stark urbanisering som förväntas snabbas upp. Redan idag bor mer än hälften av jordens befolkning i städer och totalt kommer det att behövas byggas lika mycket stad de närmaste decennierna som hittills byggts i människans historia. Även i vår region sker en snabb befolkningstillväxt; i Storstockholm med ca 30 000 nya innevånare per år och i Uppsala län med ca 3000 innevånare per år. Det skapar oerhört stora problem med bostäder, markanvändning, transporter, vattenförsörjning, avfall, kommunal service, hälso- och sjukvård mm. I dagsläget ligger utbyggnaden av dessa system inte i takt med befolkningsutvecklingen. Samtidigt blir samhällen och kommuner som minskar sin befolkning betraktade som förlorare och blir det i realiteten genom att samhällets totala resurser inte omfördelas tillräckligt för att upprätthålla god samhällsservice och välfärdstjänster till hela befolkningen, oavsett var man bor.

Det behövs en diskussion i samhället i stort men också på regional och lokal nivå om tillväxtens innehåll och konsekvenser. Genom en ökad satsning på offentlig service och välfärd och med rätt ekonomisk politik, kan klyftorna i samhället utjämnas. Därmed ökar möjligheten till att skapa det samhälle som krävs för en långsiktigt ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Vänsterpartiet vill:

- skapa en bred diskussion om tillväxten och hållbarhet

Regioner och utvecklingen

Med regional utveckling avses i första hand utvecklingen inom länet eller i vår närhet som påverkar länet. Det finns flera offentliga aktörer inom länet som alla har betydelse och ansvar för den regionala utvecklingen; Landstinget, Regionförbundet Uppsala län, Länsstyrelsen, andra statliga verksamheter samt länets alla kommuner. Samtidigt finns det organisationer för frågor som berör flera län, storregionala frågor. Exempel på det är Mälardalsrådet och samverkansnämnden för Uppsala-Örebro sjukvårdsregion.

Se även bilaga: Regionala begrepp och organisationer.

Just den region-/högspecialiserad vården är viktig för de landsting som har universitetssjukhus. Mycket av verksamheterna och forskningen är beroende av de patientunderlag som finns inom nuvarande sjukvårdsregioner. Nya geografiska regionkommuner som skapar ändrade/minskade upptagningsområden kan dramatiskt påverka förutsättningarna för vissa specialiteter och därmed även universitetens forskning och utbildning. Det är regeringen som äger frågan om sjukvårdsregionerna men den borgerliga regeringen vill inte ta detta ansvar och tydligt ange vad som gäller.

Vänsterpartiet har sedan länge krävt att de regionala uppgifterna som idag ligger på länsstyrelserna eller i regionförbund, ska in i det direkt folkvalda parlamentet, dvs motsvarande dagens landsting. Den absolut största uppgiften kommer dock fortsatt att vara hälso- och sjukvården, varav den högspecialiserade vården utgör ca 6%. Resten är länssjukhusvård, primärvård och folktandvård.

Det måste finnas ett uppenbart mervärde med nya regioner. Det gäller både rationalitet, hanterbarhet och demokrati. Kan sådana mervärden påvisas samtidigt som frågan om sjukvårdsregionerna har fått sin lösning, är inte Vänsterpartiet motståndare till att flera landsting går samman om de så önskar. Oavsett nya gränsdragningar kommer ändå gränsöverskridande samarbete att behövas i olika frågor. Hur detta kan ske och under vilka former behöver diskuteras. Om dagens landsting omvandlas till regionkommuner skulle Mälardalsrådet kunna bestå av fem regionkommuner med fullt regionalt utvecklingsansvar, i stället för 56 kommuner och fem landsting. Då behövs varken länsstyrelse eller regionförbund.

Vänsterpartiet vill:

- att frågan om sjukvårdsregionerna och universitetssjukhusen löses snarast
- att landstinget ansöker om att bli en egen regionkommun med ansvar också för de regionala utvecklingsfrågorna

Folkhälsa

Uppsala län har en ung och relativt frisk befolkning. Däremot finns det stora regionala skillnader mellan länets kommuner, hälsan är ojämlik. Allmänt sett är hälsotillståndet bättre i länets södra delar - bäst i Knivsta och sämst är det i Älvkarleby. I alla kommuner utom Älvkarleby är det allmänna hälsotillståndet sämre bland kvinnor än bland män. Länet behöver utveckla analysen kring ohälsa och även väga in de olika kommunernas förutsättningar, t ex socioekonomiska nivåer, medelålder, hushållens disponibla inkomst och utbildningsnivåer.

Det bidrar till en mer rättvis bild av hälsoläget i länet samtidigt som det kan peka ut de viktigaste utvecklingsområdena för att förbättra folkhälsan.

Hälsotillståndet i länet visar ett tydligt klassperspektiv. Invånare i kommuner med högre medelskattkraft och många välutbildade har en bättre hälsa än invånare i kommuner med en hög andel sysselsatta inom arbetaryrken. Arbetslösheten är låg i den södra delen av länet medan den är högre i den norra. Det innebär att förutsättningarna för en god hälsa är högre i de södra delarna av länet.

Vänsterpartiet menar att folkhälsoarbete måste grundas på insikten att de stora hälsoskillnader som finns har sin grund i samhällsförhållanden, och de ekonomiska och sociala livsvillkor som människor lever under. Målet för folkhälsoarbetet ska vara att hälsan hos alla invånare förbättras men också att de skillnader i invånarnas hälsa som finns mellan länets kommuner och även mellan olika grupper i samhället ska minska. Folkhälsoinsatser och stöd måste särskilt riktas till kommuner och befolkningsgrupper med störst behov.

Fler människor i arbete, minskade inkomstklyftor och att rättvisa livsvillkor mellan män och kvinnor är viktigt i arbetet för en bättre folkhälsa. Arbetslöshet skapar otrygghet och ohälsa liksom ekonomisk otrygghet. Sjukskrivna som blir utförsäkrade får givetvis allt svårare att komma tillbaka till arbetsmarknaden samtidigt som den ekonomiska otryggheten blir påtaglig. Socialförsäkringssystemen måste reformeras så att de verkligen ger en ekonomisk trygghet.

Andra faktorer som påverkar folkhälsan är diskriminering, funktionshinder, etnicitet och möjligheten till inflytande. En undersökning visar också att hbtq-personer generellt har en sämre hälsa än heterosexuella cis-personer¹ och får inte heller rätt bemötande av vården och myndigheter. Folkhälsoarbetet måste därför inrikta sig på att alla länsinvånare känner delaktighet och inte utsätts för diskriminering.

Regionförbundet har idag ett samordningsansvar för folkhälsoarbetet i länet. En läns gemensam policy har tagits fram med en vision om god hälsa för alla i Uppsala län och fyra mål har formulerats. Det är upp till varje kommun och landstinget att utifrån Regionförbundets vision för länet utforma sin folkhälsopolitik. Vänsterpartiet anser att varje kommun samt landstinget ska utforma ett folkhälsoprogram om hur visionen och målen i den läns gemensamma folkhälsopolitiken ska nås.

Goda levnadsvanor vad gäller exempelvis kost, motion, rökning och alkohol är viktiga för hälsan. Goda vanor grundläggs i ungdomen, insatser för barn och ungdomar måste därför prioriteras. Skolorna spelar här en viktig roll men även föreningslivet. Många kommuner har skurit ned på skolhälsovården. Vänsterpartiet menar att kommunerna måste satsa mer på elevhälsovården med både läkare, skolsköterskor och kuratorer, så att det finns resurser att arbeta förebyggande och med tidiga upptäckter av hälsoproblem.

Västerbotten har länge arbetat med hälsoundersökningar och hälsosamtal för 40-, 50- och 60-åringar med goda resultat. De har även startat ett folkhälsoarbete för barn och unga som börjar redan med modern under graviditeten och fortsätter sedan upp till grundskoleåldern. Kommunerna i Västerbotten och landstinget samverkar kring folkhälsoarbetet. Uppsala län bör ta lärdom av deras arbete och starta ett liknande folkhälsoarbete riktat till barn och unga.

¹ En cis-person är en person som entydigt är antingen man eller kvinna och som uppfyller samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck. Den som inte är cis-person är transperson.

En aktiv fritid och kulturupplevelser har betydelse för hälsan. Uppsala län erbjuder mycket fritidsaktiviteter och kultur med institutioner i Uppsala och flera besöksmål runt om i länet. I länet finns också goda möjligheter till friluftsliv. Det finns stora rekreationsområden, skogar, friluftsområden och en lång kuststräcka. Det är viktigt att allmänhetens tillgång till dessa områden värnas och underlättas. Upplandsstiftelsen, som ägs av landstinget och kommunerna i länet, är en tillgång som aktivt ska användas i detta arbete och vara kvar i offentlig ägo.

För seniorer har man på senare tid börjat inrätta särskilda ”lekplatser” där de äldre utan att riskera skador kan få fysisk träning på ett vis som är både lättillgängligt och lustfyllt. Det kan kombineras med att barnbarnen är sysselsatta på sin egen lekplats strax intill. Landsting och kommuner skulle kunna främja tillkomsten av sådana enkla anläggningar som främjar de äldres hälsa och kontakter sinsemellan lika väl som kontakten mellan generationer. Vänsterpartiet anser att sådana här ”lekplatser” inte ska vara ett privilegium för boende i enstaka områden utan bör provas på flera håll i länet.

Byggnader och utemiljöer lika väl som om inomhusmiljön på sjukhus, äldreboenden osv. ska utformas och utsmyckas på ett sådant sätt att människor mår bra - såväl anställda inom olika verksamheter som vårdtagare och allmänhet. Det handlar om bild- och formkonst men också om musik, dans, tillgång till litteratur och studiecirkel. När det gäller kulturen i vården ser Vänsterpartiet det som ett absolut rättvisekrav att det inte ska kosta något för vårdtagarna att ta del av den.

Kollektivtrafiken måste vara väl utbyggd och ha låga taxor så att Upplandsborna har möjlighet att ta sig från bostaden till kulturupplevelser och fritidsaktiviteter. Även avgifter och inträden ska hållas så låga som möjligt för att gynna delaktighet.

Vänsterpartiet vill

- att det strategiska folkhälsoarbetet ska genomföras i samarbete med många olika aktörer och organisationer
- att Regionförbundets folkhälsoarbete prioriterar insatser mot de kommuner och befolkningsgrupper som har störst behov
- särskilt uppmärksamma de könsmässiga och socioekonomiska skillnaderna och utveckla strategier för att utjämna de hälsoskillnader som finns
- att kommuner och landstinget ska utforma handlingsplaner för en bättre folkhälsa riktat mot barn och unga
- lyfta hälsosituationen för personer med utländsk bakgrund och rikta insatser för att öka kunskapen om hälsan

Arbetsmarknad och näringsliv

Uppsala län tillhör de län som har en lägre arbetslöshet än riket i sin helhet och så har det varit under lång tid. Det ser dock olika ut i länets kommuner och ungdomsarbetslösheten är besvärande hög även i Uppsala län. Närheten till Stockholm och en utvecklad kollektivtrafik kan vara en del av förklaringen till att sysselsättningen hålls uppe. Det som dock sällan nämns är den offentliga sektorns betydelse för sysselsättningen. Närmare 45% av arbetsplatserna i länet finns i den offentliga sektorn, jämfört med landet i övrigt som har ca 30%. Uppsala kommun och landstinget är de två största arbetsgivarna i länet med totalt ca 24 000 anställda.

Försvaret av de offentliga verksamheterna, och en utveckling av dessa, är en viktig faktor för sysselsättningen i länet. Vänsterpartiet vill se en utökad offentlig sektor för att klara både de ännu inte tillgodosedda behoven och de framtida behoven av välfärdstjänster.

Satsningar på den offentliga sektorn skapar också förutsättningar för små och medelstora företag att växa och nyanställa. Offentliga verksamheter upphandlar årligen varor och tjänster för betydande belopp. Vänsterpartiet anser att regelverket vid offentlig upphandling behöver reformeras så att mindre och lokala företag ges större möjligheter att delta i anbudsförfarandet. Det måste också finnas möjlighet att ställa krav på entreprenörer att bereda plats för praktikanter och för personer med funktionsnedsättning.

Uppsala och länet är starkt inom life science, energi, informationsteknologi och kunskapsintensiv verkstadsindustri. Inom dessa områden har ett stort antal företag växt fram och några har utvecklats till riktigt stora företag med många anställda. Fler skulle det kunna bli om man kan ta tillvara på alla de framsteg och rön som forskningen bidrar med och omvandla idéer till företag och produktion. Även inom hälso- och sjukvården och i kommunala verksamheter, finns idéer som kan leda till nya arbetstillfällen. Det måste därför finnas strukturer som kan fånga upp idéer och stödja de som vill förverkliga dessa. Inte minst behövs villigt och långsiktigt kapital både till start och till uppväxling.

Energisektorn i länet har en stor sysselsättningspotential och är också viktig för att klara utvecklingen till ett hållbart samhälle. Det behövs både statliga och regionala satsningar för att lyfta fram den kunskap som redan finns och som kan omsättas till praktisk tillverkning. Satsningar behövs också för att fånga upp och utveckla nya och spännande idéer inom forskningen.

Det finns även andra områden som har en stor potential, t ex ekologisk och närproducerad mat. Efterfrågan på mat av hög kvalitet som också är närproducerad ökar starkt och många är beredda att betala för den kvaliteten. Små producenter behöver stöd och samordning för avsättning av sina produkter. Sociala företag kan vara ett sätt att skapa marknadsplatser där lokala producenter kan leverera varor och få hjälp med försäljning. Även jägare skulle kunna få hjälp med försäljning av viltkött.

Vänsterpartiet har en utvecklad och bra politik för småföretagandet. Mindre företag med upp till 10 anställda ska slippa betala sjuklöne de första 14 dagarna, regelförenklingsarbetet måste påskyndas, det sociala skyddsnetet för företagare behöver stärkas, stöd till sk "såddefinansiering", stöd till kreditgarantiföreningar i uppbyggnadsskedet, god tillgång till IT-infrastruktur i hela landet, mm.

Insatser måste till för att skapa en gemensam ingång för alla aktörer som arbetar med stöd till företagande på olika sätt. Det behövs en större samordning för att öka träffsäkerheten och för att olika stöd ska kunna bidra till önskat resultat. Idag är situationen svår att överblicka även för den som är någorlunda insatt.

Både gamla och nya arbetstillfällen ska också vara goda arbetsmiljöer. Tanken om det goda arbetet behöver vårdas och utvecklas. Även här finns goda kunskaper inom länet som borde tillämpas i första hand av de offentliga arbetsgivarna, men förstås även av de privata. Detta bör i framtiden vara en viktig del i det regionala utvecklingsarbetet och bidra till ett mer hållbart samhälle.

Vänsterpartiet vill:

- försvara och utveckla offentlig välfärdsverksamhet
- underlätta för lokala företag att delta i offentliga upphandlingar
- ha "en dörr in" till stöd och finansiering av nya och växande företag
- gynna bildandet av sociala företag och kooperativ verksamhet
- att det regionala samarbetet stärks på energiområdet
- att det goda arbetslivet blir en levande del i regional utveckling för hållbarhet

Utbildning och forskning

Utbildning är viktig för individen och för samhället och utgör en del av välfärden. Kunskap och bildning utgör en medborgerlig rättighet och förverkligas i en skola för alla. Skolans lärandeprocess ska utjämna socialekonomiskt grundade kunskapskillnader.

Rätten att inrätta fristående skolor till billigt pris och på kommersiella grunder har dränerat skolans resurser. Det är hög tid för återupprättandet av den allmänna, sammanhållna skolan. Elever kommer till förskola och skola med olika förutsättningar och skilda sätt att tänka, vilket måste påverka lärandeprocessen. Vänsterpartiet vill att förskolan och skolan ska ha tillräckliga resurser för att möta barns olika behov. För att rätten till kunskap ska bli en realitet ska utbildningsväsendet på alla nivåer vara tillgängligt för alla och fritt från diskriminering. Dessutom ska principen om avgiftsfrihet råda. Utifrån dessa kort skisserade linjer utvecklar Vänsterpartiet sitt utbildningspolitiska program.

Förskolan

Förskolan lägger grunden för ett livslångt lärande. Förskolans pedagogiska miljö och det systematiska arbetet är avgörande för huruvida samhället lyckas med att bryta de traditionella könsrollerna och föreställningarna om vad som är manligt respektive kvinnligt beteende. Likaså för att grundlägga ett förhållningssätt med mer öppenhet, respekt, solidaritet, jämställdhet och ansvar. Därför är det viktigt att de som arbetar med de allra minsta barnen har rätt pedagogisk kompetens och att den öppna förskoleverksamheten utvecklas och byggs ut. Förskolan är också nödvändig för att tillgodose vårdnadshavarnas barnomsorgsbehov. Alltför många arbetar på obekväma arbetstider. Därmed ökar behovet av tillgång till barnomsorg på kvällen, nätter och helger. Vänsterpartiet anser att kommunerna ska tillhandahålla barnomsorg på obekväma arbetstider för arbetande föräldrar och studenter med barn. Ett nattis på AKIS kan ge fler föräldrar möjlighet att arbeta på obekväma arbetstider.

Offentliga och inte fristående skolor

Allas rätt till kunskap är det viktigaste målet med utbildningspolitiken. Kunskap är en demokratisk rättighet och ingen handelsvara. De fristående skolorna förstärker på ett mycket påtagligt sätt de negativa effekterna av den marknadsmässiga styrningen av skolan.

Vänsterpartiet anser att kommunerna ska ha en reell möjlighet att ha direkt inflytande över etableringen av en fristående skola och vi är emot en etablering av nya fristående skolor. Vi menar att ett sammanhållet och likvärdigt utbildningssystem ger alla elever bättre kunskaper. Segregering och uppdelning av elever gör att de flesta elever får sämre kunskaper. Att samla högpresterande elever på en skola medför en negativ effekt på elevernas kunskaper. Marknadsstyrningen av skolan har också medfört en betygsinflation, där framförallt

privatskolor ger betyg som inte är grundade i elevernas prestation. Vänsterpartiet säger nej till riskkapitalister.

Precis som vi värnar om rätten till kunskap inom skolan vill vi stärka rätten till kunskap även inom svenskundervisning för invandrare – SFI. Det är därför inte tillräckligt att kommunerna har en skyldighet att erbjuda undervisning och att det finns en rätt att delta i undervisningen. Undervisningen måste också vara så bra att den ger eleverna tillräckliga kunskaper. Elevens förutsättningar och behov ska styra undervisningens inriktning och omfattning. Det behövs en tydligare individualisering och fler undervisningstimmar per vecka. Det viktigaste är att SFI ska kunna läsas i kombination med praktik, yrkesutbildning, arbetslivsorientering, eller förvärvsarbete.

Vi vill öka samarbetet mellan kommunerna runt modersmålsundervisningen, så att alla elever med annat modersmål garanteras modersmålsundervisning på sitt modersmål oavsett var man bor i länet.

Kultur i skolan

Alla barn har enligt FN:s barnkonvention rätt till kultur. Förskolan och skolan når alla barn, därför är det viktigt att kulturen har en given och väl tilltagen plats inom skolans samtliga stadier. Men kulturen är inte något som enbart ska förekomma inom särskilda aktiviteter på schemat. När kultur integreras i undervisningen underlättar och förbättrar det elevernas resultat inom alla ämnen och gör lärandet roligare, lättare och mer kreativt.

Eleverna ska möta professionell teater och dans och professionella konstnärer - såväl bildkonstnärer som skådespelare, dansare, musiker och författare. Detta parallellt med att de själva får pröva på de olika konstarterna. Här spelar musik- och kulturskolorna en avgörande roll. Vänsterpartiet strävar efter en avgiftsfri kultur- och musikskola.

De statliga bidrag som fördelas till kommunerna via s.k. Skapande skola ska givetvis utnyttjas. Det kräver att det finns kulturkonsulenter för de olika konstområdena så att skolorna kan samordna verksamheterna och säkra en god kvalitet. Vänsterpartiet vill prioritera en tjänst som barnkultursamordnare på länsnivå, en person som kan stödja kulturkonsulenter och kulturpedagoger i att få organiseringen av kulturaktiviteter, studiebesök och medverkan av professionella konstnärer att fungera på ett smidigt och samtidigt resursbesparande sätt.

Skolbiblioteken ska enligt lagen tjäna till såväl kunskapsinhämtning som läslust. Därför behövs det utbildad personal som också samarbetar med den pedagogiska personalen. Skolbibliotekens verksamhet bör skrivas in i skolplanerna – det får inte handla om ett låst rum som bara öppnas några timmar i veckan. Förskolor ska ha tillgång till bra litteratur.

Gymnasieskolan

Vänsterpartiet anser att andra kriterier än elevernas betyg ska ligga till grund för att eleverna antas på länets kommunala gymnasieskolor. Vänsterpartiet vill i stället införa en närhetsgaranti inom gymnasieskolan, som ger företräde åt de elever som bor närmast skolan. Alla elever i vårt län som söker till ett nationellt program på en kommunal gymnasieskola i länet, ska också så långt platserna räcker, garanteras plats i närmaste gymnasieskola som har det program som eleven sökt, oavsett kommungräns. För att uppnå detta krävs ökat samarbete mellan kommunerna. Detta samarbete ska också leda till att kommunerna underlättar för vuxna att studera på komvux eller på högskolan. Alla som behöver komplettera sina studier för att få behörighet till högskolan ska ha rätt till en plats på komvux.

Högskoleutbildning

Elever med arbetarklassbakgrund fortsätter i lägre grad läsa på högskolan. Vänsterpartiet vill öka samarbetet mellan studentkårerna i Uppsala, universiteten och kommunerna i vårt län för att uppmuntra och stödja elever så att fler ungdomar med arbetarklassbakgrund både söker till och slutför studier på högskolan. Introduktionskurser och basår är bra satsningar för att fler människor ska ta steget in till högskolan.

Viktiga förutsättningar för att alla studenter ska utvecklas i sina studier och avsluta sin utbildning, alternativt fortsätta som forskare är att universitetets lärare speglar befolkningen på ett bra sätt. Vänsterpartiet verkar därför för att fler lärare har arbetarklassbakgrund, fler kvinnor är professorer och fler professorer har annan etnisk bakgrund än svensk.

Vänsterpartiet verkar också för att könssegregeringen minskar inom olika utbildningar. Valfungerande studiesociala mottagningar är viktiga förutsättningar för att alla studenter ska klara att genomföra sina studier. Studentkårerna behöver tillräckligt med resurser så att de både kan agera som radikala pådrivare för en mer jämlik universitetskultur och vara ett stöd för enskilda studenter. Studenter bör garanteras rätten till ett fungerande boende. Därför arbetar vänsterpartiet för att offentliga sektorn ska äga och tillhandahålla bostäder för studenter. Vi menar att högskoleutbildning ska vara avgiftsfri för alla studenter och att studiebidragen ska höjas. På sikt är vår vision att införa studielön och jämställa studier med arbete.

Forskning och Samverkan med det omgivande samhälle

Uppsala universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet och andra statliga myndigheter belägna i Uppsala län besitter unik kompetens vad gäller bl. a. hälso-, klimat-, energi- och naturresursfrågor. Forskning leder till nykunskap och är nödvändig för kritisk granskning av samhället och utveckling av demokratin. Nykunskap behövs för att utveckla ett hållbart samhälle, skapa nya arbetstillfällen, förbättra sjukvården och utveckla ekonomin. Offentlig finansierad grundforskning men även tillämpad och behovsorienterad forskning gör forskningsresultaten tillgängliga och fritt användbara. Det är viktigt att de båda universiteten utvecklar samverkan med det omgivande samhället och informerar om sin verksamhet samt verkar för att forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta. Samverkan bör utvecklas och förbättras med det lokala näringslivet och den offentliga sektorn. Länets universitet och forskarna ska vara fria i att formulera forskningsfrågor och välja metoder och publicera forskningsresultaten och ska ha en central roll i arbetet med regionens hållbara utveckling. Fri och jämställd forskning är en förutsättning för bättre sjukvård för medborgarna.

Vänsterpartiet arbetar för att den offentliga sektorn ska tillhandahålla fler praktikplatser för skolelever, studenter och övriga vuxenstudierande

Vänsterpartiet vill:

- att skolan ska vara offentligt styrd och resurserna till skolan ska fördelas rättvisst
- förstärka kulturkonsulenternas möjlighet att stödja kulturverksamhet i hela länet och verka inom alla konstområden
- inrätta en tjänst som barnkultursamordnare på länsnivå
- att närhetsprincipen på kommunala gymnasieskolor gäller alla elever
- öka samarbetet mellan kommunerna i syfte att alla elever får möjlighet att läsa önskat program på en kommunal gymnasieskola i vårt län eller närbelägna län

- att kommunerna samarbetar med universiteten och studentkårerna för att öka andelen elever med arbetarklassbakgrund på universiteten
- att offentliga sektorn bygger och förvaltar studentlägenheter, så att alla studenter har möjlighet att bo i en välfungerande bostad
- stärka universitetens samverkan med det omgivande samhället och bidra till att forskningsresultat kommer till nytta genom utökat samarbete med både offentlig och privat sektor i länet.
- forskning ska baseras på jämställdhet och mångfald

Levande landsbygd

Vänsterpartiet anser att alla länsbor oavsett om man bor i stad, i mindre tätorter eller på landsbygden ska ha rätt till goda livsvillkor. Stad och land har ett ömsesidigt beroende. En förutsättning för hållbar utveckling är en levande och produktiv landsbygd, som inte tär på jordens resurser. Det kan aldrig uppnås genom marknadsstyrning. För att åstadkomma detta behövs en tydligare politisk regional styrning och reella verktyg för att åstadkomma förändringar.

Arbetsstillfällena på landsbygden

Vänsterpartiets investeringsförslag för klimatomställning ger jobb på landsbygden. Insatser för att minska klimatutsläppen, såsom vindkraftverk, odling för framställning av förnyelsebar energi och utbyggnad av järnvägen ökar arbetsstillfällena.

Ekoturism är ett viktigt sätt att ta tillvara på lokala förutsättningar och stärka landsbygdens utvecklingsförmåga. Bättre samverkan med offentligt stödd natur-landskapsvård ökar möjligheterna att få fler besökare. Vandringsleder och kanotleder bör rustas upp. Utbyggd kollektivtrafik och genomtänkta cykelstråk underlättar för turister och stadsbor att besöka länets berikande områden utanför städerna och därmed bidra till fler arbetsstillfällena på landsbygden.

Vänsterpartiet arbetar för ökad användning av lokalt producerade ekologiskt hållbara varor. Offentliga sektorn kan genom att säkerställa att upphandlade varor inte kräver långa transporter stödja en livskraftig landsbygd. Bra kollektivtrafik och offentligstyrd infrastruktur för post, telefoni och bredband som är likvärdig för alla underlättar för invånare att bo kvar på landsbygden.

Stärk välfärden i glesbygden

Många som vill flytta till landsbygden är beroende av lokala markägare, som vill sälja mark med hög förtjänst. Vänsterpartiet anser att det är människors behov och en hållbar utveckling som i första hand ska styra var nya bostäder byggs och inte enskilda aktörers kortsiktiga vinstintressen. Med mer genomtänkt planering kan nya bostäder hållas ihop i mindre noder längs med större trafikstråk och ny bebyggelse försiktigt länkas till befintliga bebyggelsegrupper. Kommunala bostadsföretag vill vi ge uppdrag att bygga hyresbostäder i områden där detta efterfrågas. Dessutom vill vi underlätta för äldre att bo kvar genom att stödja olika former av trygghetsboenden i mindre tätorter.

Om fler invånare får möjlighet att bo utanför de större tätorterna ökar också efterfrågan på samhällsservice och social infrastruktur. En bra offentlig service är basen, som kan

kompletteras med insatser från ideella krafter och lokala företag. Ett ökat befolkningsunderlag ger förutsättningarna att tillhandahålla bra vård, skola, fritidsverksamhet och omsorg.

Bredband

Internet och annan datakommunikation har blivit en allt viktigare del av vårt samhälle. Tillgången till bredbandstjänster har betydelse för bl.a. integration, jämställdhet och folkhälsa eftersom det möjliggör för människor att kommunicera och söka information. Idag saknar många på landsbygden tillgång till snabbt bredband med tillräcklig kapacitet. Förutsättningarna för såväl enskilda som företagare att kunna ta del av hela samhället, kontakta myndigheter, sköta affärer etc., är inte så bra som de borde vara. För att underlätta utbyggnaden av bredband ska tomrör, s.k. kanalisation, för bredband läggs ner samtidigt som man gräver för annan typ av infrastruktur, exempelvis elkablar, vatten och avlopp. Det underlättar utbyggnaden av bredband om rören redan finns nedlagda och gatan/vägen inte behöver grävas upp ytterligare en gång. Trådlöst bredband, och därmed också tillgång till mobiltelefoninät, ska byggas ut.

Lokal utveckling för hållbarhet.

När människor möts och samtalar skapas idéer och lokal utveckling. Bygdegårdar, skolor och ett aktivt föreningsliv är viktiga förutsättningar för social sammanhållning, trygghet och utveckling. Vänsterpartiet vill underlätta för människor att utveckla gemensamma projekt, kooperativ och lokala företag genom att tillsätta samordningstjänster för lokal utveckling. Genom rådgivning, lokala utvecklingsmedel och samordning med offentliga tjänster kan fler hållbara idéer utvecklas. Människor som värnar lokalt hållbar utveckling värnar också miljön. Lokala byutvecklingsgrupper kan visa vägen bort ifrån slit och slängsamhället. Lokal utveckling och sammanhållning ökar tryggheten och framtidstron

Offentliga bygdekonton är en bra form för att finansiera starten för småföretag. För att resurser som satsas på nya projekt ska ge god och önskad effekt vill vi ge initiativtagarna stöd att genomföra konsekvensanalyser. Friare användning av arbetsmarknadsmedel kan också vara ett sätt att underlätta för nya verksamheter och bidra till nya arbeten. Kooperativa ägarformer gynnar demokratin, eftersom de som arbetar själva äger produktionsmedlen. Datateknik gör det möjligt att organisera produktionen på ett nytt sätt.

Vänsterpartiet vill:

- förbättra styrningen för lokal hållbar landsbygdsutveckling i samverkan med enskilda initiativtagare och föreningar
- bidra till att återföra skattemedel för lokal landsbygdsutveckling
- genomföra klimatsatsningar på landsbygden
- inrätta samordningstjänster för landsbygdsutveckling
- utveckla och snabba upp bredbandskommunikationen i hela länet
- verka för större möjligheter att upphandla ekologiskt hållbart och lokalproducerat med krav på bra arbetsvillkor och bra djurskydd

Asylsökande och nyanlända är behövda resurser

I Uppsala län har en stor andel av befolkningen utländsk bakgrund. Asylsökande, anhängiginvandring och gäststuderande, har alla bidragit till detta. Idag finns ingen gemensam samsyn i länet om hur mottagandet bör ske. Olika myndigheter har olika ansvar beroende på

aktuell status. Migrationsverket har ansvar för asylsökande fram till ett uppehållstillstånd eller ett återvändande. Eftersom det inte finns något anläggningsboende inom länet bor alla asylsökande i eget boende, s k EBO. Det behövs bostäder för utslussning av personer som fått uppehållstillstånd och en bostadspolitik som ger alla en möjlighet att få ett eget boende.

De ensamkommande barnen behöver särskilt uppmärksammas. Deras möjlighet att få hälsoundersökning och stödjande insatser måste förbättras liksom möjligheten till utslussning. Det behövs fler familjer som kan ta emot barnen och fler gruppboenden med hemliknande förhållanden.

Kommunerna har ansvaret för barnens skolgång och landstinget för barnens hälso- och sjukvård och barn har alltid samma rättigheter till skola och hälso- och sjukvård. Vuxna asylsökande liksom personer utan tillstånd, s k papperslösa, har enligt svensk lag och landstingets regler, endast rätt till hälso- och sjukvård som inte kan anstå. Vänsterpartiet kräver att alla, oavsett härkomst eller medborgarstatus, ska ha rätt till samma hälso- och sjukvård. Idag erbjuds asylsökande hälsoundersökning och hälsosamtal vid migrationshälsan Cosmos i Uppsala.

Vid ett beslut om uppehållstillstånd övergår ansvaret till Arbetsförmedlingen som ansvarar för introduktion, språkundervisning och boende. Oftast benämns dessa som ”nyanlända” och jämföras med andra nyanlända, t ex anhöriginvandrare eller kvotflyktingar, trots att de många gånger har bott som asylsökande i Sverige i flera år. Hälsan och dess betydelse för en lyckad integrering har tyvärr försvunnit i nyordningen. Insatser under asyلتiden är ofta inte samordnade med insatser under introduktionstiden. Kommunerna har dessutom olika insatser och olika förutsättningar. Insatser måste hänga ihop och stödja varandra, samt vara av likartad kvalitet oavsett bostadsort i länet. Det behövs en regional samordning för bästa resultat. Arbetsförmedlingens etableringsstöd går idag bara till dem som är redo att arbeta, alltså inte till t ex sjukskrivna eller föräldralediga. Det innebär att människor som inte kan delta i arbete eller SFI är de som får minst stöd att etablera sig i samhället. Särskilda insatser måste därför rikta sig till den gruppen från kommunerna och landstinget.

I samband med att länsstyrelserna övertagit Integrationsverkets uppgifter och ansvarar för avtalen med kommunerna om flyktingmottagandet, och eftersom det finns andra regionala aktörer som har ansvar både under asyl- och introduktionstid behöver det utvecklas en regional samsyn och strategi för en sammanhållen process. De goda erfarenheterna och slutsatserna från flera EU-projekt måste tas till vara. Ett regionalt partnerskap behöver utvecklas där aktörerna i hela processen ingår, även de viktigaste frivilligorganisationerna. Landstinget behöver samordna sina insatser inom ramen för ett transkulturellt centrum och som inte bara fungerar med direkta hälsoinsatser, utan även bidrar med forskning kring hälsans betydelse i invandringsprocessen och med metodutveckling.

Alla som söker sig till vårt län har värdefulla resurser och erfarenheter med sig. Vi bör välkomna dem, vara nyfikna på dem och se till att de snabbt kan använda sina resurser till gagn för sig själv och för samhället. Oavsett om det är en asylsökande, en kvotflykting eller en anhöriginvandrare, ska det inte skilja på kvalitet eller innehåll i de insatser som genast ska ske. Även för de som inte tillåts stanna utan måste återvända, kan nya kunskaper, en förbättrad hälsa eller kontaktpersoner bidra till en förbättrad situation i hemlandet. Så snart som möjligt ska en kartläggning ske och som inte bara tittar på meriter och utbildningar, utan också tittar på individens alla erfarenheter, intressen och önskemål. Hälsosamtal och hälsoundersökning ska också ske snarast möjligt och insatser vidtas för att förbättra eller

behålla en god hälsa. Hälsoläget påverkar kvaliteten på andra insatser och övriga insatser måste ta hänsyn till hälsoläget. Svenskspråksundervisning ska integreras med samhällsorientering och praktik eller arbete ska påbörjas så fort som möjligt.

Vänsterpartiet vill:

- utveckla en samsyn kring en sammanhållen asyl- och introduktionsprocess i länet
- att ett regionalt partnerskap med alla de viktiga aktörerna etableras i länet
- att samarbetet mellan kommunerna kring introduktion och boende förbättras
- skapa fler boenden av typen genomgångslägenheter
- att hälso- och sjukvården ska vara lika för alla som bor i länet, även asylsökande och papperslösa
- att både näringslivet och det offentliga ska bidra med praktikplatser eller arbete för individer under asyl- eller introduktionstid
- att landstinget utvecklar ett transkulturellt centrum för insatser och forskning

Kulturpolitik för kreativitet och rättvisa***Kultur, demokrati och hållbar utveckling***

Kulturpolitik handlar om välfärd genom livet i det samhälle vi lever i och som vi kan påverka. Kulturen i ett demokratiskt samhälle försvarar varje människas lika värde och värnar de mänskliga rättigheterna. Tanke- och yttrandefrihet utgör en nödvändig grund för ett demokratiskt samhälle där mänskliga möten med fritt meningsutbyte och kommunikation utgör en grundsten. Kulturupplevelser innebär möten mellan våra egna och andra människors tankar och känslor – människor som vi kanske aldrig skulle träffa annars. Det gäller såväl möten med den professionella kulturen som möten i en amatörteatergrupp, en sångkör, ett band, en foto- eller målarciirkel. På så vis skapar kulturen förståelse och är en nödvändig del i en livskraftig demokrati. Till en livskraftig demokrati hör jämställdhet mellan könen. Ett feministiskt perspektiv ska tillämpas på kulturverksamheterna och på fördelningen av anslag, bidrag och stipendier. Konsumtion av konst och kultur tär litet på jordens ändliga resurser. Ett aktivt kulturliv kan därför bidra till en hållbar utveckling, samtidigt som den också bidrar till en bättre hälsa. Kultur i vården och kultur på recept är verksamheter som Vänsterpartiet gärna vill vidareutveckla. Vänsterpartiet anser att kulturen ska ingå som en självklar del i all samhällsplanering och kulturpolitiken ska utgå från tillgänglighet, kamp mot klasskillnader, feministiska och mångkulturella perspektiv och prioritering av barnkulturen.

Barnens självklara rätt

Redan som mycket små har vi känsla för bilder och former, musik och sång, ord och berättelser, dans och rörelser. Enligt FN:s barnkonvention har alla barn upp till 18 års ålder rätt ”att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet”. I konventionen står också att de länder som anslutit sig ska ”uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreations- och fritidsverksamhet”. Det är således politikens ansvar att ge alla barn i regionen lika goda möjligheter att bygga vidare på den första upptäckar- och skaparglädjen, på lusten att söka kunskap och lära sig nya saker, vidga sin värld och få del i nya sammanhang. Här måste vi använda barnomsorg, förskola, skola och fritidsgårdar för att nå alla i länet på lika villkor.

För äldre barn och ungdomar behövs det icke-kommersiella, drogfria mötesplatser där de själva kan ta sin del av ansvaret för innehållet och där möjlighet ges att både utöva och ta del av kultur. Det krävs lokaler och skapande miljöer med modern teknik där man kan repa, spela teater, måla, träna nycirkus eller göra det man i gruppen för närvarande prioriterar.

Vänsterpartiet stöder kollektiva lösningar och inser att samhället måste tillskjuta tillräckliga resurser för verksamhet och personal i storstäder och på landsbygden och erbjuda samlingslokaler för eget skapande, social gemenskap och gästspel av professionella kulturskapare. Teater, dans, och andra konstformer ska finnas i hela regionen för att främja integration. Vi vill utöka stödet till ungdomars föreningsliv i regionen, uppmuntra samarbete mellan olika organisationer och regionens olika delar och förbättra tillgängligheten till kulturutbud och kulturskapande för personer med funktionsnedsättning. Vänsterpartiet vill synliggöra funktionsnedsattas historia och den kultur som personer med funktionsnedsättning utformar.

Öppna institutioner och kultur där människorna finns

Upplandsmuseet är upplänningarnas kollektiva minne. Där finns handlingar och föremål som speglar den uppländska vardagen i arbetet, hemmet och det offentliga livet, uppgifter om äldre byggnader och fornlämningar, kartor och fotografier. Kultur handlar inte bara om att spegla samtiden och blicka framåt – utan också om att känna sin historia. Därför stödjer vi det fria inträdet på museet som underlättar för många fler att ta del av museets samlingar, utställningar och Upplands kulturhistoria. Vänsterpartiet menar att Upplandsmuseet kan med fördel ta större ansvar för konsten i regionen, området kring gamla Uppsala och förvalta och utveckla minoriteternas kulturarv.

Bibliotek. Länsbiblioteket i Uppsala ska stödja och komplettera de kommunala biblioteken för att ge jämlik tillgång till litteratur och information till länets alla invånare och samverkar med flera samhällsområden som utbildning, folkbildning, IT och samhällsinformation. Länsbiblioteket arbetar med kompetensutveckling och med utvecklingsprojekt och stöder även sjukhusbibliotek och skolbibliotek för att stimulera läsning och bildning bland barn och unga. Det ingår i ett nationellt biblioteks nätverk och utgör en viktig länk i regionens nätverk och i strävandena att öppna biblioteken så att de når ännu fler av regionens innevånare med en bättre verksamhet i takt med tiden och den tekniska utvecklingen. Sjukhusbiblioteken kan bli ett nav kring vilket inte bara det fria ordet men andra konstverksamheter sprider glädje och stödjer tillfrisknandet av patienter.

Teater. I Uppsala län finns ingen länsteater men en stadsteater i Uppsala som samverkar med Riksteatern i Uppsala län. Scenkonstverksamheten i länet behöver stärkas och en länsteaterkonsulent anställas. Vänsterpartiet vill se höjda anslag för att stärka scenkonsten i länet, såväl den professionella som amatörverksamheten. Fler lokaler behövs för scenkonsten i länets mindre kommuner för att ge länsinvånarna möjlighet att själva skapa och ta del av teaterverksamhet genom förmedling av riksteaterföreningen.

Musik. Uppsala Konsert & Kongress – Musikens Hus fyller en viktig funktion i länets kulturella infrastruktur och ger Musik i Uppland en värdig och efterlängtd hemmascen. Vänsterpartiet vill främja samarbete mellan Musik i Uppland och andra musikarrangörer i länet och uppmuntra nätverk för ömsesidig inspiration och utveckling. Musik i Upplands musikkarusell erbjuds alla länets kommuner och utgör en inspirationskälla för andra konstater att organisera sin verksamhet för att nå länets invånare. Musik i Upplands arrangörsutbildning till föreningar anser Vänsterpartiet är värd att stödja.

Dans i Uppland och Film i Uppland. Dans i Uppland är ett regionalt centrum för utveckling av dans som konst- och uttrycksform, framför allt med inriktning på barn och ungdomar. Danskonsulenten arbetar aktivt med danspedagogik och utveckling av dans i skolan. Film i Uppland är ett regionalt resurscentrum för film. Som ett av landets 19 resurscentra får man

vissa resurser från Svenska Filminstitutet. Dessa organisationer bidrar genom sina konsulenter och pedagogers verksamhet till att sprida kunskap om och intresse för dans och film i länet. Kortfilmsfestivalen i Uppsala varje år med många filmer av hög kvalitet är ett exempel på resultaten. Ett mycket stort antal ungdomar i hela länet dansar eller gör film inom de här verksamheterna. Vänsterpartiet anser att det är samhällets ansvar att se till att de tillförsäkras tillräckliga medel för att ge regionens ungdomar fortsatt möjlighet att utvecklas i dessa båda konstarter. Vi vill främja digital teknik och menar att digitalbio ska finnas i regionens mindre orter för att ge länsinvånare samma filmutbud som i Uppsala stad och samtidigt utgöra en mötesplats.

Kunskap och Bildning

De folkbildande institutionerna – studieförbund och folkhögskolor – skapades en gång för "folket" som inte hade tillgång till högre utbildning. Idag ser vi hur studier vid universitet och högskolor visserligen blivit vanligare även inom arbetarklassen men att de ingalunda automatiskt ger den studerande den bildning som gör det lättare att hitta sig själv i ett större sammanhang, att förstå sin klassmässiga och kulturella bakgrund och därmed orientera sig i tillvaron. I studieförbundens cirklar och kulturevenemang likaväl som i folkhögskolornas kurser blandas människor med olika etnisk bakgrund och olika förkunskaper och livserfarenheter. De gör det för att skaffa sig behövliga kunskaper eller för nöje, rekreation och för sin personliga utveckling. Otaliga studiecirklar runt om i regionen ger kvinnor och män möjlighet att uttrycka sig via konstarterna och därmed möjlighet att göra sig hörda i samhället. Vänsterpartiet värnar om den speciella pedagogik som folkbildningen står för och som innebär en kreativ fristad för människor som inte riktigt passar in i det övriga kunskapsamhället. Men detta kräver samtidigt att avgifterna kan hållas låga. Det kräver höjda anslag men också en samordning mellan stat, landsting/regioner och kommuner. Idag är ansvarsfördelningen otydlig. Vänsterpartiet arbetar på nationell nivå för att åstadkomma en förbättring.

Satsning på konst och konstnärer

Vänsterpartiet vill medverka till att det etableras ett samarbete på bildkonstområdet mellan alla kommuner i regionen. Landstinget tillämpar enprocentsregeln vid all byggenskap där minst en procent av byggkostnaderna avsätts för konstnärlig utsmyckning. Den utgör ett framsynt kulturfrämjande beslut och skapar attraktiva miljöer för såväl allmänhet som anställda och jobb för bild- och formkonstnärer. Vänsterpartiet vill göra landstingets konstsamling mer tillgänglig för länets medborgare och att konstrundor organiseras på sjukhus för patienter och anhöriga. Konstnärlig kreativitet är nödvändig för en levande kultur och ett demokratiskt samhälle och förutsätter en förbättring av konstnärernas levnadsvillkor inom samtliga konstarter. Förutom att det behövs medel till stipendier och tillgång till uppdrag ser vi ett stort behov av lokaler. Vänsterpartiet vill i första hand se kollektiva lösningar som kollektivverkstäder och ateljéer för bild- och form, för filmare och fotografer, replokaler för musiker, en tidskriftsverkstad för ord- och formmakare. I arbetet med att presentera kulturutbud och konstnärer och dessutom öppna för kommunikation med allmänheten och internationellt bör en för regionen gemensam Kulturportal inrättas på Internet. Här ska konstnärerna ges möjlighet att själva presentera sig och sina verk.

Vänsterpartiet vill:

- utveckla kultur i vården och kultur på recept
- utveckla sjukhusbiblioteken till centra för konstnärlig verksamhet för patienter, anhöriga och besökare

- säkerställa att alla barn och ungdomar i länet har råd och möjlighet att möta och skapa kultur och ta del av länets kulturarv
- utveckla fler icke-kommersiella, alkohol- och drogfria mötesplatser för ungdomar
- att en länsteater konsulent anställs för utveckling av teaterverksamheten i länet
- i samverkan med kulturföreningar och studieförbund bidra till kollektiva lösningar för verkstäder, ateljéer och replokaler åt konstnärer
- att landstingets konst utgör gemensamt kulturarv och ska inte säljas till privata personer
- främja jämställdhet och mångfald i kulturlivet
- stödja kommuner i länet som erbjuder förföljda konstnärer fristad

Trafik och infrastruktur

Samhället fungerar bättre om vi äger infrastruktur gemensamt, när privata bolag inte ska tjäna pengar på våra transporter eller behov av värme och avlopp. Vår inriktning är att infrastruktur i form av ledningsnät för bredband, kraftledningar, telefoni, mobiltelefoni och vatten/avlopp ska ägas av det offentliga. Likaså anser vi att vägar, järnvägar och större ledningssystem för vatten- och avlopp och fjärrvärme ska ägas offentligt. Vi vill också underlätta för mindre bebyggelsegrupper på landsbygden att samordna sina ledningssystem i lokala samfälligheter.

Privatiseringspolitiken har minskat effektiviteten, ökat samhällets kostnader och försvårat för en hållbar utveckling. Parallella ledningsnät är ineffektivt och dyrt och dessutom tvingas kunderna betala för privata aktörers vinstintressen. Vi ska tillsammans äga bussbolag, driva tågtrafiken och utveckla och äga energibolagen. Vi kommer i alla sammanhang att verka för en förändring mot ett mer hållbart ägande.

Kollektivtrafik

Människor behöver kollektivtrafik för att kunna ta sig till arbetsplatser, skolor och fritidsaktiviteter utan att behöva egen bil. Vi är i behov av snabba och täta kommunikationer mellan orter som människor pendlar till eller från. Idag använder kvinnor kollektivtrafiken mest. En utbyggd och väl fungerande kollektivtrafik gynnar därför kvinnor mer än män. Samtidigt måste fler män fås att välja kollektivtrafik istället för den egna bilen. För att klara en hållbar framtid måste fler åka kollektivt, i första hand via spårburen kollektivtrafik (järnväg och spårvagn) och därefter bussar. För att snabbt öka andelen människor som väljer att åka kollektivt måste det ske en kraftig satsning på de stora trafikstråken och i tätorternas stadstrafik. Det är viktigt att buss- och tågtrafiken synkroniseras så långt det är möjligt och att det anordnas bra parkeringsmöjligheter för de som vill ansluta till kollektivtrafiken.

Det ska vara enkelt och billigt att åka kollektivt och därför ska priserna hållas låga och helst sänkas för att gynna en reell ökning av resandet. Ungdomar ska ha tillgång till en bra och billig kommunikation. Därför behövs det särskilda taxor för studenter och ungdomar upp till 25 år.

Vänsterpartiet vill:

- att biljettpriserna ska hållas nere
- att studenter och ungdomar under 25 år ska ha samma rabatter till lägre priser
- att kollektivtrafiken ska bli tillgänglig för fler

Tågtrafik

Tåg och annan spårburen trafik är trafiksäkert och miljövänligt och en självklar del i den hållbara framtiden. Uppsala län kännetecknas av pendling. Utpendling sker till arbets- och studieplatser i Stockholm, Gävle och Västerås och inpendling sker till i huvudsak Uppsala. Allt talar för att ännu fler kommer att pendla för att kunna arbeta eller studera. Nya förbättrade pendlingsmöjligheter kommer och måste till för att locka många nya resenärer.

Upptåget mellan Uppsala och Gävle har ökat pendlingen med kollektivtrafik i de orter som ligger längs med sträckan. Norr om Uppsala behövs dubbelspår hela sträckan mot Gävle för att klara en ytterligare utbyggd trafik. Sträckan söder om Uppsala mot Stockholm är mycket hårt belastad och det behövs ytterligare spår för att kunna utveckla tågtrafiken med fler stationer och utökade avgångar. Satsningar behövs även på planfria korsningar (ex.vis Knivsta och Bergsbrunna) och på upprustning av signalsystemen. Arlandastationerna måste bli tillgängliga för all järnvägstrafik som passerar utan höga passageraravgifter, det privata monopolet måste därför bort. Insatser behöver också göras i tunnlarna under Arlanda för att passerande tåg ska kunna hålla högre hastighet.

Idag kör SL pendeltåg hela vägen till Uppsala. När möjlighet finns är det självklart att även Bergsbrunna och Alsike ska ingå som nya stationer.

När en satsning på höghastighetståg blir aktuellt måste ett sådant system även omfatta Arlanda. På så sätt kan tåget bidra till att minska antalet flygresor inom riket, resor som istället kan ske miljövänligt med tåg.

Vänsterpartiet vill att trafiken med Upptåget ska utvecklas ytterligare på sträckan Uppsala – Sala med stopp i Vänge, Vittinge och Järlåsa utöver dagens stopp i Morgongåva och Heby. Det är en förutsättning för att orterna ska kunna få nya bostäder och en god kollektivtrafikförsörjning. En sådan satsning kräver en upprustning av Dalabanan men också en utökad kapacitet med längre tåg och/eller fler avgångar. Fler sträckor med dubbelspår så att fler tåg kan mötas, men också en upprustning av signalsystemet gör det möjligt för fler tåg samtidigt på delsträckorna.

Tågtrafiken från Stockholm mot Enköping och Västerås behöver förstärkas med fler avgångar och helst en förlängning av pendeltåget ända till Västerås. Grillby är en ort med potential att växa och behöver få till stånd ett tågstopp. En tåglinje mellan Enköping och Uppsala, den så kallade Aroslänken, är samhällsekonomiskt lönsam. Sträckan trafikeras idag av täta bussturer och det är dags att gå från utredning till projektering under kommande mandatperiod med sikte på start av tågtrafik snarast möjligt. Förutom resandet mellan Enköping och Uppsala kommer länken att möjliggöra tågtrafik mot Arlanda från Mälardalen.

Behoven av satsningar på järnvägar är mycket stort och måste prioriteras. Vänsterpartiet anser därför att för varje krona som investeras i vägar ska minst två kronor satsas på järnvägar.

Vänsterpartiet vill

- snarast möjligt få tågstopp i Bergsbrunna, Alsike och Grillby
- att Upptåget ska stanna även i Vänge, Vittinge och Järlåsa
- omedelbart starta ett projekteringsarbete för en återuppbyggnad av Aroslänken mellan Enköping och Uppsala
- att för varje krona som satsas på vägar bör minst två kronor gå till järnvägar

Busstrafik

Busstrafiken utgör idag den största delen av kollektivtrafiken. Bussarnas fördel är flexibiliteten och de utgör ett bra och nödvändigt komplement till tågtrafiken. Busslinjer

måste finnas som matartrafik till tågen, men även för att möjliggöra kollektivtrafik för dem som bor mellan stationerna. Det finns också flera stora pendlarstråk som inte har tillgång till järnvägar, till exempel Enköping – Uppsala och Östhammar – Uppsala, och där är det viktigt med tät trafik med god service.

Även i tätorterna är det viktigt med fungerande busstrafik. Resandet i Uppsala är mycket priskänsligt och det bör övervägas att återinföra ett särskilt stadskort till ett lägre pris. Kollektivtrafiken i Uppsala ska bidra till en sammanhållen stad där billiga periodkort ger frihet och möjlighet att delta i stadens utbud och aktiviteter för alla. Det är oftast de med små inkomster som bäst behöver kollektivtrafiken.

Bussarna ska så långt som möjligt drivas med fossilfritt bränsle och ny teknik med elbussar kan bidra till att minska utsläppen i tätorter.

Vänsterpartiet vill:

- satsa på busstrafik med hög kvalitet där tåg inte går och för att förstärka tågtrafiken
- återinföra stadskortet i Uppsala
- att alla bussar ska drivas med fossilfritt bränsle

Vägar

Vägar används av kollektivtrafiken, yrkestrafiken och privatbilismen och måste ha en god standard. I första hand ska förbättringar göras i befintligt vägnät i stället för att nya vägar byggs. Förbättringar kan vara nödvändiga av både trafiksäkerhetsskäl och miljöskäl. Även kollektivtrafiken kan behöva bättre förutsättningar på landsvägar och gator och sådana behov ska också tillgodoses.

Cykelvägar ska planeras och byggas längs de stråk där cykelpendling är möjlig,

Vänsterpartiet vill:

- att vägförbättringar för ökad trafiksäkerhet och bättre förutsättningar för kollektivtrafiken går före nya vägar

Cykelbanor

Många människor vill kunna cykla men avstår på grund av att en trafiksäker cykelväg saknas. Om fler cyklar skulle det få positiva effekter på både hälsa och miljö. En cykel tar också mindre plats och sliter mindre på vägar än vad bilar gör. Sammanhängande cykelstråk behöver utvecklas inom tätorterna till skolor och till de stora arbetsplatserna, men även längs med infartsvägarna till tätorterna. Främst är detta ett kommunalt ansvar men bör samordnas inom länet och med satsningar på regionala cykelstråk som också behöver göras. Vid vägförbättringar ska cykelbanor så långt som möjligt anläggas.

Turism och fritid kan utvecklas med hjälp av bättre cykelstråk. Ett exempel är längs med gamla Stockholmsvägen mot Knivsta och med avstickare till Sigtuna. Gamla E4:an norrut kan användas som cykelstråk för att sedan ansluta till ringleder kring de gamla Vallonbruken.

Vänsterpartiet vill:

- att andelen cyklande ska öka
- att cykelstråk ska utvecklas till skolorna och till de stora arbetsplatserna
- att cykelbanor byggs i samband med vägförbättringar

Godstransporter

För godstransporter måste det ske en minskning av andelen lastbilar till förmån för tåg, båt och buss. Men även järnvägen har kapacitetsproblem och en satsning på den kustnära sjöfarten behövs för att godstrafiken inte ska tränga ut persontrafiken.

Tåg med miljöfarliga ämnen passerar mitt inne i Uppsala. För att öka säkerheten, men också underlätta för persontrafiken, vill Vänsterpartiet att ett spår byggs runt Uppsala. Den transport av flygbränsle till Arlanda som nu går med tåg från hamnen i Gävle genom flera vattentäkter och tätorter, bland annat Uppsala, borde i stället kunna gå via Hargshamn och vidare med järnvägen för att sedan genom pipeline transporteras den sista biten till Arlanda.

Vänsterpartiet vill:

- att ett spår för miljöfarligt gods anläggs runt Uppsala
- att godstransporter i första hand ska ske med båt och tåg

Sjöfart

Sjöfartens andel av transporter inom och till och från länet är i dagsläget liten, men möjligheterna att utöka den är stora. Hargshamn är en viktig regional hamn med goda utvecklingsmöjligheter men som behöver en upprustning och en fördjupning av inloppet från dagens 8,5 meter till 11 meters djupgående. Hamnen har dessutom anknytning till järnvägsnätet, vilket gör den ännu intressantare ur ett miljöperspektiv.

Även sjöfarten i Mälaren har en möjlighet att växa som ett bränslesnålt och miljövänligt transportalternativ. Eftersom Mälaren utgör en viktig sötvattentillgång måste kraven på typ av tillåtet båtar och gods och med stora krav på säkerhet.

Vänsterpartiet vill:

- att djuphamnen i Hargshamn tillsammans med en förstärkt godstrafik på järnväg, används och utvecklas med stöd av regionala och statliga medel

Miljö och klimat

Klimatförändringen är vår tids viktigaste ödesfråga. Den är en följd av en långvarig utarmning av naturresurser tillsammans med en ständig ökning av konsumtionen. Miljöförstöring och klimatförändringar är en följd av ett ekonomiskt system som sätter profiten högre än hållbarheten, ett system som systematiskt utnyttjar både natur och människor. Vänsterpartiet är det enda partiet som angriper grunden till miljö- och klimatproblemen och arbetar för ett mänskligare och rättvisare ekonomiskt system. Vi är också ensamma om att lyfta fram klass- och könsperspektiven på problemen, t ex att fattiga drabbas hårdare av miljöförstörelse och klimatförändringar. Vi är det röda miljöpartiet.

Vi måste utforma en långsiktigt hållbar energiförsörjning baserad på förnyelsebar energi och vara oberoende av olja och kärnkraft snarast, för att klara klimatmålet. Klimatpåverkan av växthusgaserna koldioxid, metan, lustgas och flourerande växthusgaser behöver minska kraftigt. Det är en stor utmaning men innebär också stora möjligheter. Länet har en unik position kring energifrågorna. Här finns forskning i världsklass när det gäller solenergi, till exempel solceller och smarta fönster, vågkraft mm. Det finns också kunskap om hur vi kan minska energianvändningen. Länets geografi med stora skogsbygder är en stor betydelse för utveckling och produktion av olika biobränslen. Länet bör sträva efter en hög självförsörjningsgrad av både energi och livsmedel.

Förnyelsebar energiproduktion och klimatomställning

Offentliga aktörer ska ta ledningen i energiomställningen. Det går inte att överlåta till marknaden att lösa problemen vid introduktionen av nya bränslen eller tekniker, stödåtgärder och incitament är nödvändigt för att skynda på utvecklingen. Likaså bör produktion av varor på energisnålt sätt gynnas med ekonomiska stödåtgärder som syftar till att både minska energianvändningen, samt att föra utvecklingen vidare, mot ny mindre miljöbelastande teknik. Det är också viktigt att gynna en grundläggande kvalitet vid produktionen av varor så att de blir mer hållbara för att slippa energislöseri vid onödig nyproduktion. En regional samling för omställning och utveckling inom energisektorn ska fortsätta att utvecklas. Vid Uppsala universitet och Lantbruksuniversitetet finns stor kunskap kring ny alternativ energiteknik, vilket måste tas tillvara i hela länet. Kommuner, landsting och statliga myndigheter bör enas om starka miljö- och energikrav vid om- eller nybyggnation liksom om miljökrav vid upphandling.

Regionen ska bli självförsörjande på el. Det finns förutsättningar för en stark utbyggnad av vindkraften vid Upplandskusten och kanske även i Mälaren. Detta innebär mycket stora utvecklingsmöjligheter för och kommer att skapa flera nya jobb i länet under den närmaste 15-årsperioden. Vindkraftsparker ska byggas ut i regionen med hänsyn till fågellivet, kulturmiljöer och biologisk mångfald. Det är samtidigt viktigt att prioritera annan långsiktigt hållbar energi. Biogasproduktionen ska byggas ut i länet. En god samplanering behöver ske för att ta tillvara de resurser som finns tillgängliga för biogasproduktion på länets gårdar.

Vänsterpartiet vill:

- ha en regional samling för omställning och utveckling inom energisektorn
- satsa på förnyelsebar energi och förnyelsebara bränslen
- bygga vindkraftsparker på lämpliga ställen i länet
- satsa på en effektivare energianvändning

Klimathänsyn vid planering

Vid översiktsplanering och planering av infrastruktur måste sårbarheten för samhället i och med klimatförändringen beaktas. Våra samhällen kan inte planeras utifrån en tillväxttanke utan måste baseras på människors behov utifrån minsta möjliga miljöbelastning. Det innebär att bostäder och arbetsplatser måste planeras utifrån miljö- och hälsokostnader och inte efter vad som är mest lönsamt i det korta perspektivet. Från första början måste det planeras för kollektivtrafiken. Nybyggnationer ska alltid kunna anslutas till godkända avloppssystem och ha miljövänlig el- och värmeförsörjning. Fastighetsnära källsortering är en självklarhet. Det gäller också vid planering och nyetablering av byggnader till exempel i områden med översvämningsrisker. Våtmarker nära städer måste bevaras för att kunna minska risken för översvämning i städerna. Även gröna ytor i städerna ger ett ökat skydd mot översvämnningar då det ökar vatteninfiltrationen i marken. Stora parkeringsplatser och mycket hårdgjord yta innebär stora översvämningsrisker även vid måttlig nederbörd. Detta är en ytterligare anledning till grönstrukturplaner som säkerställer städer och större orter som är rika på grönområden. Det går också att sänka halten koldioxid i atmosfären genom att skapa naturliga kolsänkor. En metod är att bygga i trä, en annan är att höja det organiska materialet i marken och skogsbruket kan bidra med att öka den organiska massan.

Vänsterpartiet vill

- att ekologiska sårbarhetsanalyser alltid görs vid planering
- satsa på kretsloppsbaseade avloppssystem

- gynna fastighetsnära källsortering
- att miljökonsekvensbeskrivningar alltid ska utarbetas
- att minsta möjliga miljöbelastning prioriteras
- att ekonomiska beräkningar även ska ta hänsyn till miljö- och hälsokostnader och/vinster
- utveckla idéer om naturliga kolsänkor

Östersjön. Uppsalas län har en lång kuststräcka mot Östersjön som är ett av de största bräckvatten haven på jorden. Det är ett känsligt hav med låg vattenomsättning med ett medeldjup på endast 56 meter. Östersjön hotas främst av övergödning och överfiske. Jordbruket är den enskilt största källan till övergödningen och stora insatser krävs. EUs jordbrukspolitik måste reformeras och den svenska anpassas så att den gynnar ekologiskt jordbruk och djurhållning. Odlingsfria zoner måste införas mot angränsade vattenmiljöer. Höj skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel och använd intäkterna till miljöåtgärder. Satsningar på musselodlingar har visat sig vara mycket effektiva mot övergödningen. Fisket måste följa forskarnas rekommendationer. Allt fiske måste automatiskt upphöra när ett fiskebestånd närmar sig gränsen för ohållbart uttag. Fiskestopp för den utrotningshotade ålen. EUs skadliga subventioner till fisket måste avvecklas och bottentrålningen förbjudas. Den är ett stort hot mot känsliga och ofta relativt okända havsmiljöer och ekosystem. Sjöfartens utsläpp av kväve har ökat dramatiskt jämfört med t.ex. vägtrafiken. Det finns i dag väl beprövad katalysator teknik som tar bort 90 % av kväveutsläppen. Alla fartyg som trafikerar Östersjön skall ha katalysator.

Vänsterpartiet vill:

- ha ett tydligt och skärpt ansvar för havsmiljön
- arbeta för ett miljöanpassat jordbruk runt Östersjön
- att yrkesfisket bedrivs på ekologiska grunder i överenskommelse med länderna kring Östersjön.

Naturreservat och friluftsliv

Naturreservat i länet ska fortsätta att utvecklas och fler ska tillkomma där det finns ett behov att värna biologisk mångfald och friluftsliv. Samtidigt ska planeringen gynna grönstrukturer som är sammanhängande och gröna korridorer för växter och djur i landskapet. Strandskyddet ska tydligt värnas. Områden som redan är rikt besökta behöver skydd samtidigt som det är viktigt att fler områden blir tillgängliga för allmänheten. Den unika havsmiljön vid Gräsö måste bevaras för att växter och djur ska kunna fortsätta leva, därför måste ett havsreservat inrättas. Inom reservatet skulle ett naturrum kunna byggas som en del i en satsning på ekoturism. Utformningen av reservatet och satsningar inom reservatet bör ske i samråd med de boende i närområdet.

Vänsterpartiet vill:

- att fler natur och kulturområden blir skyddade
- att ett havsreservat inrättas för havsmiljön vid Gräsö

Bilaga

Regionala begrepp och organisationer

Län. Sveriges statliga förvaltning är indelad i 21 olika län. En ny länsorganisation etablerades genom regeringsformen 1634. Landets nuvarande indelning har i princip varit gällande sedan år 1810. År 1968 lades Stockholm stad och Stockholms län ihop till ett nytt län; Stockholms län. 1997 lades Kristianstads och Malmöhus län samman till Skåne län. 1998 bildades Västra Götalands län genom en sammanslagning av Göteborgs och Bohus län, Älvsborgs län och Skaraborgs län förutom Habo och Mullsjö kommuner som kom att tillhöra Jönköpings län.

Länsstyrelsen är en statlig samordnande myndighet med tillsynsansvar, en servicemyndighet och en överklagandeinstans. Länsstyrelsen är statens regionala företrädare och fungerar som en länk mellan länen och staten. Länsstyrelserna ska bl a;

- fullfölja de nationella målen
- samordna länets olika intressen
- främja länets utveckling
- fastställa regionala mål
- värna om rättssäkerheten i varje ärende

Länsstyrelsens arbete leds av **landshövdingen** som utses av regeringen.

Samverkansorgan för länsstrategiskt arbete (**regionförbund**) har bildats i flertalet län i Sverige. Dessa kommunalförbund ska bland annat ansvara för planeringen av länets transportinfrastruktur samt utarbeta regionala planer för utveckling och tillväxt, en arbetsuppgift som de övertar från länsstyrelsen. I regionförbund måste alla kommuner vara medlemmar medan det är frivilligt för landstingen. Förbundet styrs av ett indirekt valt regionfullmäktige med en styrelse, eller av en direktion. I län som saknar regionförbund ska länets kommuner samordna sig i **Kommunförbund**.

Regionkommuner innebär att det länsstrategiska arbetet överförs från regionförbund (eller eventuellt från länsstyrelsen) till landstinget. Nio landsting och Gotlands kommun har fått ansökan om att bilda regionkommun beviljade och därmed kommer de regionala utvecklings- och infrastrukturfrågorna att hanteras av ett direktvalt organ, landstingsfullmäktige.

Landsting (landstingskommuner) inrättades genom en förordning 1862 och hade till en början utbildning som sin huvudsyssla. Under den senare halvan av 1900-talet växte landstingens nuvarande huvuduppgifter fram; hälso- och sjukvård samt tandvård för alla som är yngre än 20 år. Tillsammans med kommunerna har man ett huvudansvar för lokal och regional kollektivtrafik. De flesta landsting har också ett regionalt ansvar för kultur. Landstinget styrs av ett direktvalt landstingsfullmäktige och har egen beskattningsrätt. Landsting finns i alla län förutom Gotlands län där kommunen övertog landstingets uppgifter 1970.

Sjukvårdsregioner regleras enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) §9 ”Regeringen får föreskriva att landet skall delas in i regioner för den hälso- och sjukvård som berör flera landsting. Landstingen skall samverka i frågor som rör sådan hälso- och sjukvård.”. I Sverige finns sex sjukvårdsregioner.

- Norra sjukvårdsregionen består av de fyra norrlandslandstingen och sköts genom ett Kommunalförbund. Ca 880 000 invånare.
- Stockholm-Gotlands regionen. Ca 1 990 000 invånare.
- Sydöstra sjukvårdsregionen som består av landstingen i Östergötlands, Kalmar och Jönköpings län. Har en gemensam nämnd. Ca 990 000 invånare.
- Västra sjukvårdsregionen består av Västra Götalandsregionen och landstinget i Halland. Ca 1 710 000 invånare.
- Södra sjukvårdsregionen består av region Skåne, samt landstingen i Kronobergs, Blekinge och Hallands län. Ca 1 650 000 invånare.
- Uppsala-Örebroregionen som består av sju landsting; Uppsala, Gävleborgs, Dalarnas, Värmlands, Västmanlands, Sörmlands samt Örebro län. Ca 1 940 000 invånare. Högspecialiserad-/regionvård ges på Akademiska sjukhuset men även på Universitetssjukhuset i Örebro. Köp av vård regleras genom bilaterala avtal med respektive sjukhus. Akademiska sjukhuset säljer vård för ca 1 miljard kronor inom regionen.

Mälardalsrådet främjar utvecklingen av Stockholm - Mälarenregionen som attraktiv framtidsregion i ett integrerat Europa. Verksamheten baseras på nätverksarbete mellan rådets medlemmar som också arbetar tillsammans med näringslivet, universiteten och högskolorna samt andra myndigheter och organisationer i regionen, samt utvecklar internationella nätverk, inte minst i Östersjöområdet.

Mälardalsrådet är en ideell intresseorganisation för kommuner och landsting i Stockholm - Mälarenregionen i Stockholms, Uppsala, Örebro, Västmanlands och Södermanlands län. Mälardalsrådet har för närvarande 56 kommuner och 5 landsting som medlemmar. Dessutom är Linköping, Norrköping, Karlstad och Gävle associerade medlemmar. Rådet består av 144 ledamöter, utsedda från de fem landstingen och de 56 medlemskommunerna, som i sin tur utser en styrelse. Rådet samlas till rådsmöte en gång om året under Mälartinget vanligtvis i maj. Mälardalsrådets verksamhet styrs och samordnas av dess styrelse som förankrar ett gemensamt agerande hos medlemmarna samt utser utskott och andra samverkansgrupper. Styrelsen väljs för en mandatperiod om fyra år och består av 18 ledamöter och 18 suppleanter. Dess arbete leds av ett presidium som består av styrelseordföranden samt fem vice ordföranden som väljs på två år.